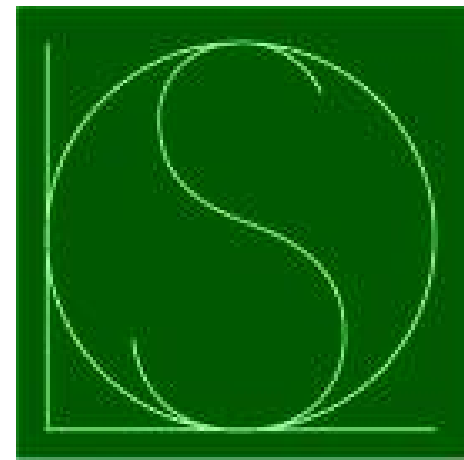

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

Škodliví činitelé jedle bělokoré

lesní ochranná služba

Ing. František Lorenc, Ph.D.

Jedle bělokorá

- Zastoupení v ČR: přirozené 20 %, dnes 1,2 %, doporučené 8 %
- Příčiny úbytku: emise, acidifikace půdy, nízká genetická variabilita stromů, extrémní teplotní výkyvy, sucho, škodlivé organismy, nevhodné lesnické a myslivecké hospodaření včetně nedostatečné ochrany lesa (OL)
- Proředění dospělých porostů porostů: z pohledu OL zvýšené riziko vývrátů, stresu suchem → škodlivé organismy

Odumírání JD vlivem sucha a podkorního hmyzu

Lýkožrouť rodu *Pityokteines*

- Jarní rojení duben-květen, 2. generace červenec-srpen, v meziobdobí sesterské přerovování matečných brouků, 3. generace při teplém podzimu
- Hl. lýkožorut prostřední (*P. spinidens*): 2,0–2,8 mm, požerek hvězdčovitý, hl. kmen
- Lýkožorut malý (*Pityokteines worontzowii*): 1,7–2,5 mm, hl. koruna a silné větve, hojný (včetně Rožmitálska)
- Důsledné vyhledávání a včasná asanace veškerého napadeného materiálu (mechanicky, odkorněním nebo štěpkováním)

Lýkožorut prostřední

Lýkožorut malý

Další podkorní a dřevokazný hmyz

Smolák (*Pissodes* sp.)

Pilořitka černá (*Xerris spectrum*)

Listožravý a savý hmyz

Listožravý

- Málo významný
- Bekyně mniška (*Lymantria monacha*)
- Obaleč jedlový (*Choristoneura murinana*)
- Obaleč korunový (*Epinotia nigricana*)

Savý

- Korovnice (hl. *Dereyfussia* spp.): roztroušeně po ČR, v řadě oblastí přetrvává zvýšený výskyt s citelným poškozením
- Prořezávka s odstraněním a asanací silně napadených jedinců, insekticidy během rašení jehlic nebo na podzim

Vatovité povlaky voskovitých výměšků korovnic

Obratlovci

- Početnost většiny druhů stagnuje nebo se dále zvyšuje
- Okus: limitující faktor obnovy porostů (včetně JD)!
- Loupání a ohryz: kromě přímého poškození brána pro sekundární patogeny

Poškození spárkatou zvěří

Václavky (*Armillaria* spp.)

- Dlouhodobě nejvýznamnější patogeny
- Hl. v. smrková (*A. ostoyae*)
- Změna druhové skladby, snížení doby obmýtí, odstranění infikovaného materiálu, biopreparáty

Václavka smrková

Ostatní dřevokazné houby

- Kořenovníky (*Heterobasidion* spp.): dlouhodobě významné, hl. na bývalých zemědělských půdách
- Troudnatec pásovaný (*Fomitopsis pinicola*): hojný ve SM a JD porostech postižených zlomy, vývraty, suchem a podkorním hmyzem
- Bránovitec jedlový (*Trichaptum abietinum*): hojný na odumřelých SM a JD

Kořenovník

Troudnatec pásovaný

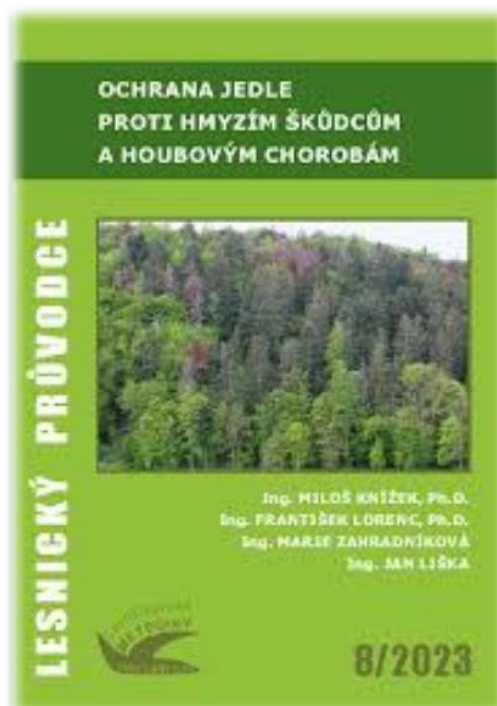
Ostatní patogeny

- *Cytospora* sp.: původci rakoviny, JD všech věkových kategorií, souvislost se stresem (hl. suchem)
- Hnědnutí a opad jehlic jedle: s výskytem přípletky *Nematostoma parasiticum* (syn. *Herpotrichia parasitica*), hl. při vysoké vzdušné vlhkosti
- Jmelí bílé jedlové (*Viscum album* subsp. *abietis*): nárůst výskytu v posledních letech

Zdroje

- Certifikovaná metodika https://www.vulhm.cz/files/uploads/2024/02/LP_8_2023.pdf.
- Letáky LOS <https://www.silvarium.cz/letaky-los>
- Zpravodaje ochrany lesa <https://www.vulhm.cz/aktivity/vydavatelska-cinnost/zpravodaj-ochrany-lesa/>

Děkuji Vám za pozornost

Kontakt: lorenc@vulhm.cz

Zdroj fotografií: archiv LOS